

GUIA DE L'ESTUDIANT **2010-2011**

ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT
GRAU EN TREBALL SOCIAL

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	1
ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT	3
Estructura	3
Departaments	3
Òrgans de govern	3
CALENDARI ACADÈMIC	5
ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS	8
Objectius generals	8
Metodologia	8
Procés d'avaluació	10
PLA D'ESTUDIS	11
Ordenació temporal de l'ensenyament	11
ASSIGNATURES DE PRIMER CURS	14
Antropologia Social i Cultural	14
Ciències Psicosocials Aplicades	17
Comunicació i Treball Social	19
Pedagogia i Treball Social	21
Sociologia Aplicada al Treball Social	23
Economia Aplicada al Treball Social	26
Epistemologia del Treball Social	28
Fonaments d'Ètica i Deontologia en Treball Social	30
Introducció a la Política Social	32
Psicologia Social	35

PRESENTACIÓ

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut va néixer el 1974 amb el nom d'Escola d'Infermeria «Osona», a iniciativa de la delegació d'Osona del Col·legi de Metges. El 1980 els estudis d'Infermeria passen a ser diplomatura universitària i el centre s'adscriu a la UAB. L'any 1987 es va integrar als Estudis Universitaris de Vic i pel maig de 1997, amb la Llei de Reconeixement de la Universitat de Vic pel Parlament de Catalunya, passa a denominar-se Escola Universitària de Ciències de la Salut i incorpora nous ensenyaments: Fisioteràpia (1997), Teràpia Ocupacional (1997), Nutrició Humana i Dietètica (1998) i Treball Social (2010).

Aquesta diversitat d'ensenyaments complementaris permet als nostres professors i estudiants gaudir dels avantatges de l'intercanvi d'experiències i coneixements en un marc universitari ampli. L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic té com a missió formar professionals amb una base sòlida, científica i humanista, amb competència per:

- Actuar d'acord a una perspectiva holística de la salut, respectant la individualitat de la persona, els seus drets i les seves creences, sense prejudicis ni discriminacions.
- Valorar, analitzar i proporcionar una atenció individualitzada en situacions de salut-malaltia tenint en compte els factors físics, psíquics, socials, ambientals i culturals.
- Realitzar actuacions de promoció, prevenció i restabliment o millora de la salut, benestar i qualitat de vida, adreçades a la persona, família, grup o comunitat, en els àmbits comunitari, social i de salut, tant en el domicili de la persona com en les institucions, organismes o entitats públiques o privades.
- Utilitzar habilitats de comunicació, negociació i empatia en el marc de la relació assistencial.
- Orientar, acompanyar i educar la persona, família o grup promovent la seva capacitat, compromís i presa de decisions pel que fa a l'autocura i protecció de la salut.
- Actuar de manera reflexiva i ètica, assegurant el respecte a la dignitat, la privacitat i la confidencialitat de la persona, família o grup.
- Aplicar el mètode científic per a la resolució de problemes i utilitzar l'evidència científica en la presa de decisions.
- Col·laborar amb estudiants o professionals d'altres disciplines en l'estudi, anàlisi i resolució de casos.
- Identificar i analitzar problemes emergents que comprometen la salut de la població, ja vinguin derivats d'alteracions de la salut o d'altres problemàtiques socioculturals que la poden afectar.
- Desenvolupar l'esperit reflexiu i innovador per buscar noves respostes als problemes de salut més prevalents i les necessitats canviants de la població.

El projecte docent de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut es fonamenta en sis eixos bàsics de formació:

1. Reconèixer la persona, sana o malalta, com un tot únic i dinàmic en constant interacció amb els altres i amb l'entorn.
2. Incorporar un mètode científic de treball que guiï les intervencions i permeti avaluar-ne els resultats.
3. Apreciar la comunicació i la relació assistencial com una eina indispensable de l'actuació professional, des d'una vessant educativa, d'ajuda i d'acompanyament.
4. Promoure cures adequades per recuperar o millorar la salut i la qualitat de vida de les persones.
5. Adoptar una actitud ètica fonamentada en el respecte a la individualitat, la dignitat i l'autonomia de l'altre.
6. Adoptar una actitud de compromís amb l'actualització constant dels propis coneixements d'acord amb els avenços científics i les necessitats emergents de la població.

El professorat promou aquests eixos formatius a través de la interacció a l'aula, les tutories individuals o grupals, la reflexió, l'anàlisi i la presa de decisions per tal que els estudiants assolixin els coneixements, les habilitats i les actituds necessaris per desenvolupar les seves competències professionals. Els mitjans institucionals on es recullen les informacions generals sobre la Universitat de Vic i els seus serveis la pàgina web, la guia de l'estudiant que teniu a les mans, o el campus virtual són algunes de les eines que us facilitaran l'aprofundiment dels recursos que teniu al vostre abast i la informació bàsica indispensable per a la vostra trajectòria curricular entre nosaltres.

Aquesta guia pretén orientar-vos en els diferents aspectes acadèmics i organitzatius del vostre centre. Hi trobareu l'estructura organitzativa, el calendari acadèmic i el pla d'estudis en el qual esteu matriculats.

En nom de tot l'equip directiu de l'escola, el professorat i el personal d'administració i serveis em plau donar-vos la benvinguda a l'EUCS i desitjar-vos una estada profitosa i satisfactòria entre nosaltres.

Anna Bonafont i Castillo

Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut

ESCOLA UNIVERSITÀRIA DE CIÈNCIES DE LA SALUT

Estructura

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic ofereix els ensenyaments següents:

- Diplomatura d'Infermeria
- Diplomatura de Fisioteràpia
- Diplomatura de Teràpia Ocupacional
- Diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Infermeria
- Grau en Fisioteràpia
- Grau en Teràpia Ocupacional
- Grau en Nutrició Humana i Dietètica
- Grau en Treball Social

Màster en Envel·liment Actiu: Bases per a una Atenció Integrada

Els òrgans de govern unipersonals de l'EUCS són: directora, sotsdirectora, cap d'estudis, coordinadors d'ensenyament, directors de departament i responsables d'àrees funcionals.

Els òrgans col·legiats de govern de gestió, coordinació i participació de l'EUCS són: Consell de Direcció i Claustre de Centre.

Departaments

Les unitats bàsiques de docència i de recerca de l'Escola són els Departaments, que agrupen el professorat en funció d'àrees de coneixement, estudi i recerca afins o compartides.

Al capdavant de cada departament hi ha un professor o professora que exerceix les funcions de director de Departament.

Els departaments de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut són:

Departament de Desenvolupament Humà i Acció Comunitària

directora: Laura Mascarella i Tarradellas

Departament de Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida

director/a: a determinar

Òrgans de govern

El Consell de Direcció és l'òrgan col·legiat de govern de l'Escola. Està constituït pels membres següents:

Directora de l'Escola, que el presideix: Anna Bonafont i Castillo
Sotsdirectora: Teresa Lleopart i Coll
Cap d'estudis: M. Pilar Turón i Morera
Directora del Departament de Desenvolupament Humà i Acció Comunitària: Laura Mascarella i Tarradellas
Director/a del Departament de Processos d'Atenció Terapèutica i Qualitat de Vida: a determinar
Coordinadora de la titulació d'Infermeria: M. Cinta Sadurní i Bassols
Coordinadora de la titulació de Fisioteràpia: Ester Goutan i Roura
Coordinador/a de la titulació de Teràpia Ocupacional: a determinar
Coordinadora de la titulació de Nutrició Humana i Dietètica: Núria Obradors i Aranda
Coordinador/a de la titulació de Treball Social: a determinar
Responsable de l'Àrea Funcional de Recerca, d'Innovació Docent i Transferència del Coneixement: Núria Obradors i Aranda
Responsable de l'Àrea Funcional de Pràctiques Clíniques: M. Carme Raurell i Costa
Responsable de l'Àrea Funcional de Formació Continuada: Montserrat Lorenzo i Avila
Referent de Relacions Internacionals i Mobilitat: Montserrat Moncunill i López

CALENDARI ACADÈMIC

PRIMER SEMESTRE

Setmanes de docència

1r curs:

del 16 de setembre de 2010 (acollida) al 14 de gener de 2011. Es publicarà al campus virtual l'hora i lloc de l'acollida.

Setmanes d'avaluació

1r curs:

del 17 de gener a l'11 de febrer de 2011

SEGON SEMESTRE

Setmanes de docència

1r curs:

del 14 de febrer al 3 de juny de 2011

Setmanes d'avaluació

1r curs:

del 6 de juny al 23 de juny de 2011

Vacances i dies festius

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu

Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont

Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar

Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu

Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants

Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu

Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució

Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont

Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima

Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)

Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan

Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

Calendari acadèmic 2010-2011

Docència:

Les 36 setmanes del curs acadèmic es distribuïran entre el 6 de setembre i el 2 de juliol
Les 30 setmanes de docència es distribuïran entre el 6 de setembre i el 4 de juny
Els ensenyaments de Màster i de Formació Continuada podran allargar aquests períodes

Vacances de Nadal:

Del 24 de desembre de 2010 al 7 de gener de 2011, inclosos

Vacances de Setmana Santa:

Del 18 al 25 d'abril de 2011, inclosos

Dies festius:

Dissabte 9 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 11 d'octubre de 2010 - Pont
Dimarts 12 d'octubre de 2010- El Pilar
Dissabte 30 d'octubre de 2010- No lectiu
Dilluns 1 de novembre de 2010 - Tots Sants
Dissabte 4 de desembre de 2010- No lectiu
Dilluns 6 de desembre de 2010 - La Constitució
Dimarts 7 de desembre de 2010 - Pont
Dimecres 8 de desembre de 2010 - La Puríssima
Dilluns 13 de juny de 2011 - Segona Pasqua (festa local pendent d'aprovació)
Divendres 24 de juny de 2011 - Sant Joan
Dilluns 4 de juliol de 2011- Pont
Dimarts 5 de juliol de 2011 - Festa Major (festa local)

Observació: Aquest calendari està supeditat a la publicació de les festes locals i autonòmiques

ORGANITZACIÓ DELS ENSENYAMENTS

Objectius generals

El Grau en Treball Social té com a objectiu principal formar treballadors i treballadores socials orientats a la valoració i la intervenció en les complexes i múltiples interaccions entre el subjecte social i el seu entorn, amb capacitat per valorar i diagnosticar situacions socials, planificar, implementar i avaluar plans d'intervenció, serveis i polítiques socials. La finalitat és reforçar l'autonomia de les persones, grups o comunitats, promoure canvis i transformacions socials i incrementar el benestar, la justícia i la cohesió social. Desenvolupa capacitats per a la millora contínua de la qualitat, el treball cooperatiu interdisciplinari, la gestió i administració de programes i serveis, l'educació i defensa dels drets dels ciutadans, la docència i la investigació. Reforça, també, les competències dels estudiants sobre tres eixos fonamentals: la conceptualització del subjecte social com objecte d'estudi i d'intervenció, la pràctica basada en el model intervenció-acció-transformació i el treball cooperatiu, en xarxa, interdisciplinari i intersectorial.

Metodologia

Els crèdits ECTS

El crèdit ECTS (o crèdit europeu) és la unitat de mesura del treball de l'estudiant en una assignatura. Cada crèdit europeu equival a 25 hores que inclouen totes les activitats que realitza l'estudiant dins d'una determinada assignatura: assistència a classes, consulta a la biblioteca, pràctiques, treball de recerca, realització d'activitats, estudi i preparació d'exàmens, etc. Si una assignatura té 6 crèdits vol dir que es preveu que el treball de l'estudiant haurà de ser equivalent a 150 hores de dedicació a l'assignatura (6 x 25).

Les competències

Quan parlem de competències ens referim a un conjunt de coneixements, capacitats, habilitats i actituds aplicades al desenvolupament d'una professió. Així doncs, la introducció de competències en el currículum universitari ha de possibilitar que l'estudiant adquireixi un conjunt d'atributs personals, habilitats socials, de treball en equip, de motivació, de relacions personals, de coneixements, etc. que li permetin desenvolupar funcions socials i professionals en el propi context social i laboral.

Algunes d'aquestes competències són comunes a totes les professions d'un determinat nivell de qualificació. Per exemple, tenir la capacitat de resoldre problemes de forma creativa, o treballar en equip, són **competències generals o transversals** de pràcticament totes les professions. És de suposar que un estudiant universitari les adquirirà, incrementarà i consolidarà al llarg dels seus estudis, primer, i, després, en la seva vida professional.

Altres competències, en canvi són **específiques** de cada professió. Un fisioterapeuta, posem per cas, ha de dominar unes competències professionals molt diferents de les que ha de dominar un treballador social.

L'organització del treball acadèmic

Les competències professionals plantegen l'ensenyament universitari més enllà de la consolidació dels continguts bàsics de referència per a la professió. Per tant, demana unes formes de treball complementàries a la transmissió de continguts i és per això que parlem de tres tipus de treball a l'aula o en els espais de la Universitat de Vic, que en el seu conjunt constitueixen les hores de contacte dels estudiants amb el professorat:

Les **sessions de classe** s'entenen com a hores de classe que imparteix el professorat a tot el grup. Aquestes sessions inclouen les explicacions del professorat, les hores de realització d'exàmens, les conferències, les projeccions, etc. Es tracta de sessions centrades en algun o alguns continguts del programa.

Les **sessions de treball dirigit** s'entenen com a hores d'activitat dels estudiants amb la presència del professorat (treball a l'aula d'ordinadors, correcció d'exercicis, activitats en grup a l'aula, col·loquis o debats, pràctiques de laboratori, seminaris en petit grup, etc. Aquestes sessions podran estar dirigides a tot el grup, a un subgrup o a un equip de treball.

Les **sessions de tutoria** són aquelles hores en què el professorat atén de forma individual o en petit grup els estudiants per conèixer el progrés que van realitzant en el treball personal de l'assignatura, orientar o dirigir els treballs individuals o grupals o per comentar els resultats de l'avaluació de les diferents activitats. La iniciativa de l'atenció tutorial pot partir del professorat o dels mateixos estudiants per plantejar dubtes sobre els treballs de l'assignatura, demanar orientacions sobre bibliografia o fonts de consulta, conèixer l'opinió del professorat sobre el propi rendiment acadèmic o aclarir dubtes sobre els continguts de l'assignatura. La tutoria és un element fonamental del procés d'aprenentatge de l'estudiant.

Dins el pla de treball d'una assignatura també s'hi preveuran les sessions dedicades al **treball personal dels estudiants** que són les hores destinades a l'estudi, a la realització d'exercicis, a la recerca d'informació, a la consulta a la biblioteca, a la lectura, a la redacció i realització de treballs individuals o en grup, a la preparació d'exàmens, etc.

El Pla de treball

Aquesta nova forma de treballar demana la creació d'eines de planificació per a l'alumnat per tal que pugui organitzar i preveure la feina que ha de realitzar a les diferents assignatures. És per això que el Pla de treball esdevé un recurs important que possibilita la planificació del treball que ha de fer l'estudiant en un període de temps limitat.

El Pla de treball és el document que ha de reflectir la concreció dels objectius, continguts, metodologia i avaluació de l'assignatura dins l'espai temporal del semestre o del curs. Es tracta d'un document que planifica temporalment les activitats concretes de l'assignatura de forma coherent amb els elements indicats anteriorment.

El Pla de treball és l'instrument que serveix de guia per planificar els continguts i les activitats de les sessions de classe, les sessions de treball dirigit i les sessions de tutoria i consulta. En el Pla de treball s'hi concretaran i planificaran els treballs individuals i de grup i les activitats de treball personal de consulta, recerca i estudi que caldrà realitzar en el marc de l'assignatura.

El Pla de treball s'ha de centrar bàsicament en el treball de l'estudiant i ha d'orientar-lo perquè planifiqui la seva activitat d'estudi encaminada a l'assoliment dels objectius de l'assignatura i a l'adquisició de les competències establertes.

L'organització del pla de treball pot obeir a criteris de distribució temporal (quinzenal, mensual, semestral, etc.) o bé pot organitzar-se seguint els blocs temàtics del programa de l'assignatura (o sigui, establint un pla de treball per a cada tema o bloc de temes del programa).

Procés d'avaluació

Segons la normativa de la Universitat de Vic, els ensenyaments oficials de grau s'avaluaran de manera continuada i hi haurà una única convocatòria oficial per matrícula. Per obtenir els crèdits d'una matèria o assignatura s'hauran d'haver superat les proves d'avaluació establertes en la programació corresponent.

L'avaluació de les competències que l'estudiant ha d'assolir en cada assignatura requereix que el procés d'avaluació no es redueixi a un únic examen final. Per tant, s'utilitzaran diferents instruments per poder garantir una avaluació continuada i més global que tingui en compte el treball que s'ha realitzat per assolir els diferents tipus de competències. És per aquesta raó que parlem de dos tipus d'avaluació amb el mateix nivell d'importància:

Avaluació de procés: Seguiment del treball individualitzat per avaluar el procés d'aprenentatge realitzat durant el curs. Aquest seguiment es pot fer amb les tutories individuals o grupals, el lliurament de treballs de cada tema i la seva posterior correcció, amb el procés d'organització i assoliment que segueixen els membres d'un equip de forma individual i col·lectiva per realitzar els treballs de grup, etc.

L'avaluació del procés es farà a partir d'activitats que es realitzaran de forma dirigida o s'orientaran a la classe i tindran relació amb la part del programa que s'estigui treballant. Alguns exemples serien: comentari d'articles, textos i altres documents escrits o audiovisuals (pel·lícules, documentals, etc.); participació en debats col·lectius, visites, assistència a conferències, etc. Aquestes activitats s'avaluaran de forma continuada al llarg del semestre.

Avaluació de resultats: Correcció dels resultats de l'aprenentatge de l'estudiant. Aquests resultats poden ser de diferents tipus: treballs en grup de forma oral i escrita, exercicis de classe realitzats individualment o en petit grup, reflexions i anàlisis individuals en les quals s'estableixen relacions de diferents fonts d'informació més enllà dels continguts explicats pel professorat a les sessions de classe, redacció de treballs individuals, exposicions orals, realització d'exàmens parcials o finals, etc.

Les darreres setmanes del semestre estaran dedicades a la realització de proves i activitats d'avaluació.

Els estudiants que no superin l'avaluació hauran de matricular i repetir l'assignatura el proper curs.

PLA D'ESTUDIS

Tipus de matèria	Crèdits
Formació Bàsica	60
Obligatòria	117
Optativa	18
Treball de Fi de Grau	9
Pràctiques Externes	36
Total	240

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS

Primer semestre	Crèdits	Tipus
Antropologia Social i Cultural	6.00	Formació Bàsica
Ciències Psicosocials Aplicades	6.00	Formació Bàsica
Comunicació i Treball Social	6.00	Formació Bàsica
Pedagogia i Treball Social	6.00	Formació Bàsica
Sociologia Aplicada al Treball Social	6.00	Formació Bàsica

Segon semestre	Crèdits	Tipus
Economia Aplicada al Treball Social	6.00	Formació Bàsica
Epistemologia del Treball Social	6.00	Obligatòria
Fonaments d'Ètica i Deontologia en Treball Social	6.00	Formació Bàsica
Introducció a la Política Social	6.00	Formació Bàsica
Psicologia Social	6.00	Formació Bàsica

SEGON CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Intervenció Grupal	6.00	Obligatòria
Metodologia d'Intervenció en Treball Social	6.00	Obligatòria
Polítiques Socials i Treball Social	6.00	Obligatòria
Serveis Socials	6.00	Obligatòria
Treball Social i Subjecte Social	6.00	Obligatòria

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Anglès per al Treball Social	6.00	Formació Bàsica
Dret i Ciutadania	9.00	Obligatòria
Mètodes i Tècniques d'Investigació Social I	6.00	Obligatòria
Salut Comunitària	3.00	Obligatòria
Treball Social amb la Comunitat	6.00	Obligatòria

TERCER CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Diversitat Cultural i Treball Social	6.00	Obligatòria
Mediació de Conflictes	3.00	Obligatòria
Mètodes i Tècniques d'Investigació Social II	6.00	Obligatòria
Treball Social en l'Àmbit de la Salut	6.00	Obligatòria
Treball Social en L'Àmbit Educatiu	6.00	Obligatòria
Treball Social i Exclusió Social	3.00	Obligatòria

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Disseny i Avaluació de Programes Socials	3.00	Obligatòria
Pràcticum I	12.00	Pràctiques Externes
Sociologia del Treball	3.00	Obligatòria
Treball Social en l'Àmbit de la Justícia	6.00	Obligatòria
Treball Social i Atenció Integrada	6.00	Obligatòria

QUART CURS

Primer semestre

	Crèdits	Tipus
Gestió i Administració d'Organitzacions Socials	6.00	Obligatòria
Optatives	9.00	Optativa
Pràcticum II	12.00	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau I	3.00	Treball de Fi de Grau

Segon semestre

	Crèdits	Tipus
Optatives	9.00	Optativa
Pràcticum III	12.00	Pràctiques Externes
Treball de Fi de Grau II	6.00	Treball de Fi de Grau
Treball Social en l'Àmbit de l'Urbanisme i la Vivenda	3.00	Obligatòria

ASSIGNATURES DE PRIMER CURS

Antropologia Social i Cultural

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Introducció bàsica a l'antropologia social i cultural. Les aplicacions a l'àmbit del treball social requereixen un coneixement previ de les nocions fonamentals de la disciplina. S'ha de poder fer un ús profitós de les fonts antropològiques, tant durant els estudis com després. L'assignatura s'aproximarà a realitats que formen part dels camps d'interès dels futurs professionals del Treball Social amb la finalitat d'aplicar la mirada antropològica a l'anàlisi i la interpretació dels fenòmens socials, especialment en un context de pluralitat sociocultural com el nostre.

El principal objectiu de l'assignatura consisteix a desenvolupar la capacitat d'aplicar els conceptes a la realitat, relacionant-los entre si i amb els elements del context.

CONTINGUTS:

Mòdul 1

1. Què és l'antropologia social i cultural?
2. Els seus objectes d'estudi i les seves relacions amb altres disciplines socials
3. Característiques de l'antropologia social i cultural i la relació entre les dues
4. Antropologia, etnologia, etnografia
5. Alteritat: Punt de vista ÈTIC i Punt de vista ÈMIC
6. Mètodes i tècniques d'investigació

Mòdul 2

1. El concepte de cultura
2. La cultura com a objecte central
3. La cultura i les seves definicions i debats
4. Els mals usos del concepte antropològic de cultura
5. El concepte d'entramat cultural
6. Les cultures dinàmiques
7. El relativisme cultural i els seus límits
8. Cultures hegemòniques i cultures subalternes com a conceptes

Mòdul 3

1. Família i Parentiu
2. Diferents Sistemes de Parentiu
3. Conceptes de Monogàmia i Poligàmia,
4. Diversitat de famílies i desigualtats socials
5. Grups i conceptes d'exclusió social

6. L'Exclusió social
7. Els fets socials
8. Les accions i gestió dels processos socials en l'àmbit del Treball Social
9. La dimensió dels efectes globalitzadors
10. Els transnacionalismes

Mòdul 4

1. L'Organització simbòlica del món
2. Les representacions del món: creences, cosmovisions, ideologies i mites
3. Els usos de les creences: ciència i creença
4. Les religions
5. Els rituals
6. Ritus i processos rituals en les cultures i el seu significat

Mòdul 5

1. Identitat
2. Les identitats com a construccions socioculturals
3. Concepte d'Ètnia
4. Etnicitat i relacions ètniques
5. Concepcions essencialistes i processos identitàries
6. Societats pluriculturals i convivència
7. Les relacions socials

Mòdul 6

1. Processos migratoris
2. Diferència, identificació
3. Fluxos migratoris i Globalització
4. Els grups i els fenòmens transnacionals
5. Les xarxes de relacions actuals
6. La ciutadania i la participació social dels grups

AVALUACIÓ:

Avaluació bibliografia, fitxes de lectura, treball pràctic: 10% de la nota final de l'assignatura
Avaluació Seminaris participatius: 10% de la nota final de l'assignatura
Avaluació Treball Cooperatiu: 10% de la nota final de l'assignatura
Avaluació mitja: 25% de la nota final de l'assignatura
Avaluació final: 45% de la nota final de l'assignatura

BIBLIOGRAFIA:

Augé, M. (1996) El sentido de los otros. Barcelona: Paidós.
Appadurai, A. (1996) Modernity at large. Cultural dimensions of globalization. Minneapolis: University of Minnesota Press.
Diéguez, A.J. (2000) La intervención comunitaria. Buenos Aires: Espacio.
Geertz, C. (1992) La interpretación de las culturas. Barcelona: Gedisa. (Capítol 4)

Lévi-Strauss, C. (1968) Antropologia estructural. La eficàcia simbòlica, Barcelona: Altaya, pp. 168-185.

Mallart i Guimerà, L. (1992) Sóc Fill dels Evuzok, 1a ed. Barcelona: La Campana.

Martinello, Marco (1995) L'ethnicité dans les sciences sociales et contemporaines. PUF.

Menéndez, E. (1994) La enfermedad y la curación. ¿Qué es medicina tradicional?, Alteridades, 4 (7) pp. 71-83.

San Roman, Teresa (1996) Los muros de la separación. Ensayo sobre alterofobia y filantropía. Madrid: Tecnos.

Belpiede, Anna (2003) "Una mirada al contexto europeo", Mediación social, pp. 89-91

Ventura Oller, M. (1994) "Etnicitat i racisme", Revista d'Etnologia de Catalunya, pp. 5:116-133.

http://www.urv.cat/biblioteca/biblioteques/juridiques/bibliografia_basica_fcjuridiques/bibliografia_basica_treball_social/bibliografia_treball_social_tercer/BBTSC.html

El professor recomanarà bibliografia addicional relacionada amb les temàtiques de cada mòdul.

Ciències Psicosocials Aplicades

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura s'inscriu dins de la matèria Psicologia i es preveu com una introducció a la Psicologia Social, assignatura del segon semestre.

Els objectiu durant aquest semestre són:

1. Donar eines per a la comprensió dels fonaments dels diversos corrents teòrics dins de la psicologia com a disciplina i la importància que té el seu coneixement dins de l'àmbit del Treball Social.
2. Introduir els conceptes i teories més properes al treball social sobre el desenvolupament psicosocial.
3. Introduir l'articulació entre la realitat psíquica i la realitat social.
4. Proporcionar eines per a la comprensió de les relacions i interaccions socials.
5. Donar eines per reconèixer els efectes de les pèrdues i el dol normal i patològic.

CONTINGUTS:

1. La psicologia i el treball social
 1. Introducció a la psicologia. El seu objecte d'estudi i el seu àmbit d'aplicació
 2. Les diferents orientacions teòriques
 3. Psicologia i treball social: Importància del subjecte com a ésser social
2. L'home com a ésser social
 1. Psicologia individual envers psicologia social.
 2. L'orde biològic i l'ordre simbòlic
 3. La psicoanàlisi i la construcció del subjecte social
3. La realitat psíquica i la realitat social
 1. La realitat psíquica: percepció i representació
 2. Historia i biografia.
 3. La realitat psíquica és la realitat social
4. Normalitat i patologia
 1. La norma i la normalitat
 2. La noció de conflicte i de crisi: infantesa, adolescència, edat adulta i vellesa
 3. El normal i el patològic
5. El dol
 1. Dol normal i dol patològic
 2. Dol i melancolia

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'una prova final.

Els resultats del procés d'ensenyament-aprenentatge es valorarà mitjançant les següents proves d'avaluació: a) prova escrita, b) exercicis pràctics, c) treballs individuals o en grup.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treballs individuals o grupals) tindrà una ponderació del 50% de la qualificació final de la assignatura, i l'avaluació final, mitjançant una prova escrita, tindrà una ponderació del 50% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Manfred, Pop Los conceptos fundamentales de la psicología. [versió d'Alfredo Guera Miralles] Barcelona: Herder, 1980.
- Carlson, N.R. Fisiología de la conducta. Barcelona: Ariel, 1996.
- Canguilhem, G. Lo normal y lo patológico. Mèxic: Siglo XXI, 1971.
- Keller, F.S. La definición de psicología. Mèxic: Trillas, 1975.
- Freud, S. Psicoanálisis aplicado y técnica psicoanalítica. Madrid: Alianza, 2004.
- Freud, S. Sexualidad infantil y neurosis. Madrid: Alianza, 2004.

Al començament del curs l'alumne disposarà d'un dossier de l'assignatura i es donaran las referències bibliogràfiques completes.

Comunicació i Treball Social

Crèdits: 6.00

Primer semestre

CONTINGUTS:

1. Introducció a les teories de la comunicació
 1. Comunicació i treball social
 2. Ideologia i comunicació
 3. Teories de la comunicació
2. Funció i camp de la paraula
 1. El poder de la paraula
 2. Enunciat i enunciació
 3. La importància de l'escolta
 4. Aspectes formals de la comunicació
 5. La veritat versus el ver
 6. El malentès en la comunicació humana
 7. Comunicació i context
3. L'entrevista i el treball social
 1. La funció de l'entrevista
 2. Tipus d'entrevista
 3. Entrevista i context
4. La transmissió de la informació
 1. Ètica i informació
 2. Legislació i aspectes confidencials. La protecció de dades
 3. L'informe en treball social
 4. La comunicació interdisciplinària
5. La era de la informació
 1. Informació i globalització
 2. Els mitjans de comunicació social del segle XXI

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'una prova final.

Els resultats del procés ensenyament-aprenentatge es valoraran mitjançant les següents proves d'avaluació: a) prova escrita, b) exercicis pràctics, c) treballs individuals o en grup, d) presentació oral d'un treball dirigit utilitzant les TIC.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treballs individuals o grupals, presentació d'un pòster) tindrà una ponderació del 65% de la qualificació final de l'assignatura, mentre que l'avaluació final, mitjançant una prova escrita tindrà una ponderació del 35% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Austin, J.L. (1955) ¿Qué significa hacer cosas con palabras?
- Bourdieu, P. (1984) ¿Qué significa hablar? Economía de los intercambios lingüísticos. Madrid: Akal.
- McLuhan, Marshall (1987) El medio es el mensaje. Barcelona: Paidós.
- Castells, M. (2001) La era de la información. Madrid: Economía Sociedad y Cultura Alianza Editorial.
- Saussure, F. (1969) Curso de lingüística general. Buenos Aires: Losada.
- Rosell, T. (1987) L'entrevista en el treball social. Barcelona: La Llar del Llibre.
- Salszberger-Wittenberg, I. (1980) La relación asistencial. Buenos Aires: Amorrortu editores.
- Vélez Restrepo, O.L. (2003) Reconfigurando el trabajo social. Perspectivas y tendencias contemporáneas. Buenos Aires: Espacio Editorial.

Al començament del curs l'alumne disposarà en el pla de treball de les referències bibliogràfiques completes.

Pedagogia i Treball Social

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

Al llarg d'aquesta assignatura es realitzarà un recorregut per els principals continguts teòrics, metodològics i tècnics de la Pedagogia Social aplicats al treball social

Son objectius fonamentals:

1. Donar eines per comprendre els principis fonamentals de la Pedagogia Social.
2. Reconèixer l'aportació teòrica de la pedagogia social en la millora de la pràctica professional del treball social.
3. Establir una relació i anàlisi crítica entre ideologia i educació.
4. Donar eines per analitzar les tècniques socioeducatives d'utilitat pel treballador social.

CONTINGUTS:

1. Conceptualització de la Pedagogia Social.
 1. Antecedents històrics i principis fonamentals.
 2. Revisió dels principals referents teòrics de les ciències socials.
 3. Diferències amb altres disciplines.
 4. Principals aportis al Treball Social.
2. Ideologia i Educació.
 1. Pedagogia crítica i la seva articulació amb el Treball Social.
 2. Currículum ocult i reproducció sociocultural.
 3. Educació Popular.
 4. Educació Social.
3. Pedagogia Social aplicada al Treball Social.
 1. Introducció a les Tècniques d'Intervenció Socioeducativa.
 2. Introducció a les Tècniques d'Animació Sociocultural

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'un treball final de l'assignatura.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treballs individuals o grupals, tindrà una ponderació del 70% de la qualificació final de cada assignatura, mentre que l'avaluació final, mitjançant el treball final de l'assignatura tindrà una ponderació del 30% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Quintana, J.M. (1997) *Pedagogía Social*. Madrid: Dykinson.
- Petrus, A. (1997) *Pedagogía Social*. Barcelona: Ariel.
- Pérez Serrano, G. (2004) *Pedagogía Social y Educación Social. Construcción científica e intervención práctica*. Edit. Narcea.
- Fermoso, P. (1994) *Pedagogía Social. Fundamentación Científica*. Barcelona: Herder.
- Riera Romaní, J. (1998) *Concepto, formación y profesionalización de: el educador social, el trabajador social, y el pedagogo social. Un enfoque interdisciplinar*. Barcelona: Nau Llibres.
- Revista Iberoamericana de Pedagogía Social (diversos articles)*.
- Reguera Martínez, R. (2002) *Cachorros de nadie*. Edit. Popular.
- Apple, M. (1986) *Ideología y Currículum*.
- Bernstein, B. (1990) *La construcción social del discurso pedagógico*. El Griot.
- Freire, P. (1989) *La educación como práctica de la libertad*. (1992) *La Pedagogía del oprimido*. Siglo XXI.
- Colom, A.J. (1991) *Modelos de intervención Socioeducativa*. Narcea Madrid.
- Pérez-Campero, M.P. (1991). *Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativas*. Madrid: Narcea.

Sociologia Aplicada al Treball Social

Crèdits: 6.00

Primer semestre

OBJECTIUS:

L'objectiu general de l'assignatura és oferir a l'alumnat de treball social una aproximació a la disciplina i la seva mirada sobre la realitat social. La introducció als conceptes bàsics, fonaments, autors, corrents i aportacions de la sociologia ha de permetre que el futur treballador/a social estigui capacitat/ada per observar, analitzar i interpretar les característiques de l'estructura social, així com els processos de canvi i desigualtat en les societats contemporànies. Aquest objectiu general s'estructura en tres objectius específics: en primer lloc, es proposa conèixer les aportacions de la mirada sociològica com a forma de coneixement sobre la societat. En segon lloc, es pretén fer un abordatge conceptual i descriptiu sobre els grans eixos de desigualtat a les nostres societats. Finalment, es proposa fer un recorregut històric i dinàmic que faciliti la comprensió del trànsit cap a una societat postindustrial i les noves formes d'inclusió i exclusió social que hi estan associades.

CONTINGUTS:

BLOC I: QUÈ ÉS LA SOCIOLOGIA?

Aproximació a la perspectiva sociològica com a forma de coneixement de la societat.

1. Sentit comú i sociologia: del problema social al problema sociològic.
 - Mètode científic i perspectiva crítica
 - El diàleg amb altres formes de coneixement: relativització i parcialitat
2. El subjecte social: una perspectiva humanística
 - Socialització i agents socialitzadors
 - Subjecte, subjectivitat i identitat
 - Biografia, història i societat
3. Institucions i control social
 - El procés d'institucionalització, les institucions
 - Racionalitat i burocràcia
 - Poder, control social i desviació: l'etiquetatge i l'estigma
 - La psicologització/ medicalització de la qüestió social

BLOC II: DE LA DIFERÈNCIA A LA DESIGUALTAT: ESTRATIFICACIÓ I ESTRUCTURA SOCIAL

Abordatge conceptual i descriptiu sobre els grans eixos estructurals que generen desigualtat i exclusió a les nostres societats.

1. La desigualtat a través de la classe social, el gènere, l'origen ètnic i l'edat.
 - Aportacions teòriques
 - Anàlisi i interpretació d'indicadors de desigualtat
 - Una mirada qualitativa a la desigualtat

BLOC III: GRANS TRANSFORMACIONS DE LA SOCIETAT INDUSTRIAL A LA SOCIETAT POSTINDUSTRIAL

Recorregut dinàmic i històric dels grans canvis que expliquen el pas d'una societat preindustrial a una societat industrial o moderna, així com el trànsit cap a la societat postindustrial o segona modernitat.

1. De la societat preindustrial a la societat industrial. Les aportacions dels clàssics de la sociologia.
 - Conflicte de classes i l'alienació: Marx.
 - Tradicció i racionalitat: Weber.
 - Solidaritat mecànica vs. solidaritat orgànica, anomia: Durkheim.
 - Comunitat vs. associació: Tönnies.
2. De la societat industrial a la societat postindustrial. Les aportacions de la sociologia contemporània.
 - El procés d'individualització.
 - Segona modernitat', societat de risc', modernitat líquida'
 - Ciència, tecnologia i globalització.

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació de l'assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'una prova final.

Els resultats del procés ensenyament-aprenentatge es valoraran mitjançant les següents proves d'avaluació:

- a) prova escrita final (individual)
- b) exercicis pràctics al llarg del quadrimestre (individuals i col·lectius)
- c) treball cooperatiu.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treballs grupals) tindrà una ponderació del 45% de la qualificació final de l'assignatura. La prova escrita tindrà una ponderació del 45%, i el treball cooperatiu tindrà un 10% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Fonts bibliogràfiques organitzades per blocs i temes:

BLOC I. QUÈ ÉS LA SOCIOLOGIA?

Sentit comú i sociologia: del problema social al problema sociològic

Berger, P. Invitació a la sociologia, Barcelona: Herder. Cap. 1 i 2

Cardús, S. (coord.) La mirada del sociòleg. Què és, què fa, què diu la sociologia. Barcelona: UOC. Cap.1 i 6.

Macionis, J.; Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap.1

El subjecte social: una perspectiva humanística

Mead, G.H. (1968) Mente, persona y sociedad. Barcelona: Paidós

Mills, C. Wright (1992) La imaginació sociològica, Barcelona: Herder. Cap.8

Cardús, S. La mirada del sociòleg. Què és, què fa, què diu la sociologia. Barcelona: UOC.

Cap. 2

Macionis, J.; Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap.1

Institucions i control social

Cardús, S. La mirada del sociòleg. Què és, què fa, què diu la sociologia. Barcelona: UOC.
Cap. 3

Macionis, J. i Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap.16

Foucault, M. (1990) Vigilar y castigar, Madrid: Siglo XXI.

Weber, M. (1977) Economía y sociedad. Mèxic: Fondo de Cultura Económica.

Goffmann, E. (1963) Estigma. La identidad deteriorada, Buenos Aires: Amorrortu

BLOC II. DE LA DIFERÈNCIA A LA DESIGUALTAT: ESTRATIFICACIÓ I ESTRUCTURA SOCIAL

La desigualtat a través de la classe social, el gènere, l'origen ètnic i l'edat.

Ayllón, S.; Ramos, X. "Dinàmica de la pobresa a Catalunya. Qui entra, qui surt i qui es queda a la pobresa?", a: (2008) Condicions de vida i desigualtats a Catalunya. Barcelona: Mediterrània.

Míiguelez, F. et al (1996). Desigualtat i canvi. Biblioteca Universitària, Barcelona: Proa (UAB).

Murillo, S. (1999) La perspectiva de Género en la práctica profesional del Trabajo Social, a: Servicios Sociales y Política Social, Madrid: Revista de Trabajo Social.

Pérez Díaz et al. (2008) La gent gran a Catalunya, a: Condicions de vida i desigualtats a Catalunya. Barcelona: Mediterrània

Parella, S. (coord.) (2008) "Immigració, ciutadania i els reptes de la inclusió social". Nous Horitzons 190.

Sánchez, C.; Vall-Ilosera, L. (2008) Gènere i conciliació de la vida personal, laboral i familiar, a: Condicions de vida i desigualtats a Catalunya. Barcelona: Mediterrània.

Tejero, E.; Torradabella, L (2000) Vides al descobert. Els móns viscuts del fenomen sense sostre. Barcelona: Mediterrània.

Torradabella, L.; Tejero, E. (2002) Mujeres y lucha cotidiana por el bienestar. Barcelona: Icaria.

Torradabella, L.; Tejero, E. (2005) Pioneres i pioners. Trajectòries biogràfiques de fills i filles de famílies immigrades. Barcelona: Mediterrània.

Macionis, J.; Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap.8, 9,10,11,12,13.

BLOC III. GRANS TRANSFORMACIONS DE LA SOCIETAT INDUSTRIAL A LA SOCIETAT POSTINDUSTRIAL

De la societat preindustrial a la societat industrial. Les aportacions dels clàssics de la sociologia.

Giddens, A. (1992) El capitalismo y la moderna teoría social. Barcelona: Labor

Macionis, J.; Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap. 4.

De la societat industrial a la societat postindustrial. Les aportacions de la sociologia contemporània.

Beck, U. (1998) La sociedad del riesgo. Barcelona: Paidós.

Bauman, Z. (2001) Globalització. Les conseqüències humanes, Barcelona: Pòrtic

Macionis, J.; Plummer, K. (2005), Sociología, Madrid: Pearson. Cap. 22.

Economia Aplicada al Treball Social

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén introduir l'alumnat en el coneixement de l'economia amb l'objectiu que puguin comprendre el funcionament del sistema econòmic i el comportament dels agents que hi intervenen.

L'assignació de recursos a través del mercat, les seves conseqüències en la distribució de la renda i el paper del sector públic per corregir-ne les desigualtats per mitjà de les polítiques econòmiques i socials, sense descuidar el paper del tercer sector en aquesta tasca, és un altre dels objectius de l'assignatura.

També vol dotar l'alumne dels instruments bàsics per a l'avaluació econòmica de projectes.

CONTINGUTS:

1. INTRODUCCIÓ A L'ECONOMIA
 1. L'economia com a ciència. Objecte i mètode
 2. Les principals escoles de pensament econòmic
 3. El problema econòmic fonamental
 4. Els sistemes econòmics
2. EL MERCAT I L'ASSIGNACIÓ DE RECURSOS
 1. Oferta, demanda i equilibri de mercat
 2. L'elasticitat de la demanda i de l'oferta
 3. Concepte d'utilitat i equilibri del consumidor
 4. Producció, costos i equilibri de l'empresa
3. ESTRUCTURES DE MERCAT I EFICIÈNCIA
 1. El model de competència perfecta
 2. El monopoli
 3. L'oligopoli
 4. Competència monopolística
4. LA DISTRIBUCIÓ DE LA RENDA
 1. Els mercats de factors i la distribució de la renda
 2. Oferta i demanda dels factors productius. Treball, capital i terra
 3. Eficiència i errors del mercat
 4. El paper de l'Estat en l'economia
5. LA VISIÓ MACROECONÒMICA (SECTOR REAL)
 1. Magnituds macroeconòmiques
 2. El flux circular de la renda
 3. Producte, despesa i renda
 4. L'equilibri en el mercat de béns
6. LA VISIÓ MACROECONÒMICA (SECTOR MONETARI)
 1. El diner, origen i funcions
 2. La demanda de diner
 3. L'oferta monetària

4. L'equilibri monetari
7. CREIXEMENT I DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC
 1. El creixement econòmic
 2. El curt i el llarg termini
 3. Els cicles econòmics
 4. Desenvolupament i subdesenvolupament
8. LA POLÍTICA ECONÒMICA
 1. Elements fonamentals
 2. Objectius
 3. Instruments
 4. Les polítiques
9. ESTAT DE BENESTAR I POLÍTIQUES SOCIALS
 1. Origen i concepte de l'Estat de Benestar
 2. Desigualtats socials i responsabilitat pública
 3. Polítiques socials
 4. El tercer sector
10. AVALUACIÓ ECONÒMICA DE PROJECTES EN EL TERBALL SOCIAL
 1. Necessitat de l'avaluació econòmica dels projectes
 2. Elements i tècniques d'avaluació econòmica
 3. L'elaboració de pressupostos
 4. Casos d'avaluació econòmica de projectes de Treball Social

AVALUACIÓ:

L'avaluació tindrà dues parts, una de forma continuada amb una ponderació del 50% de l'assignatura, (un 10% correspondrà a l'assistència i participació a la classe i un 40% als treballs individuals i de grup que es programin durant el curs) i una prova final individual amb el mateix pes sobre la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

- Mochón, Francisco Economía, Teoría y Política. Madrid: McGraw-Hill, 6a edició, 2009.
Mankiw, N. Gregory Principios de Economía. Madrid: Thompson Paraninfo, 4a edició, 2007.
Torres López, Juan Economía Política. Madrid: Pirámide, 3a edició, 2009.
Sen, Amartya Sobre ética y economía. Madrid: Alianza Editorial, 3a reimpressió, 2008.

Epistemologia del Treball Social

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén fixar les bases teòriques del que és la disciplina del Treball Social, de l'objecte al subjecte d'intervenció. Es farà un recorregut per l'evolució històrica del Treball Social, contextualitzant-lo en els diferents moments i els seus contextos sociopolítics, amb una aturada en el present i una reflexió dels reptes del futur de la professió i del Treball Social. S'analitzaran també en cada moment les principals figures. De manera complementària a les altres assignatures veurem quines han estat i són les aportacions de les ciències socials al Treball Social, i intentarem veure les aportacions del Treball Social a moltes d'altres disciplines.

Al llarg del quadrimestre analitzarem i aprofundirem en els conceptes claus, i amb l'ajuda de professionals del Treball Social en exercici veurem quin són els àmbits i especialitats d'aquesta professió.

CONTINGUTS:

1. Principis i Fonaments del Treball Social:
 1. Naturalesa, competències, principis i valors del treball social. Del subjecte a l'objecte de la intervenció. Conceptes clau.
 2. Funcions del treballador social, nivells i àmbits d'intervenció.
 3. Aplicació de conceptes al treball social: necessitat, demanda i treball social, problemes socials, recursos.
 4. Aportacions de les ciències socials al treball social.
 5. Documents i eines bàsiques en treball social: entrevista. Observació, dinàmica grups, informe social, la fitxa i la història social.
 6. El treball en equip i la interdisciplinarietat.
2. Història, orígens i evolució del treball social:
 1. Naixement i evolució històrica del treball social
 2. Precursors del treball social
 3. El treball social a Espanya i a Catalunya
 4. Les organitzacions nacionals i internacionals de treball social
3. Treball Social i Política Social
 1. Terminologia i conceptes bàsics
 2. Anàlisi i evolució dels diferents sistemes que configuren l'Estat de Benestar
 3. Marcs de referència de les polítiques socials
 4. Estat de Benestar: el cas espanyol
 5. Polítiques socials locals i polítiques de serveis socials locals.
 6. L'aportació del treball social a les polítiques socials
4. Metodologia d'Intervenció en el Treball Social:
 1. Models, mètodes i procediments
 2. La interacció en el marc de relació.
 3. Models d'intervenció en treball social

4. Principis i fonaments dels models d'abordatge més freqüents: el treball social de casos, el treball social comunitari i el treball social en grup.
5. Nous escenaris i reptes de futur del Treball Social:
 1. La construcció d'una visió holística de la intervenció del treballador social.
 2. L'ethos del treballador social (construcció de la identitat del professional)
 3. Reptes socials i reptes dels professionals del treball social.
 4. Plans, programes i projectes.
 5. La gestió de la informació.
 6. La tecnologia

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'un treball o prova final.

La ponderació del percentatge de l'avaluació continuada i la prova o treball final de l'assignatura així com els criteris d'avaluació es concretaran i lliuraran a l'inici de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Alemán Bracho, C.(coord.) (2009) Políticas Sociales. Navarra: Aranzadi
- Fernández García, T.; Alemán Bracho, C. (coords.) (2009) Introducción al trabajo Social. Madrid: Alianza Editorial.
- Payne M (1995) Teorías contemporáneas del trabajo social: una introducción crítica. Barcelona: Paidós.
- José de Rivas M (2002) Manual de Treball Social. València: Universitat de València.
- Gómez i Serra,M. (2000) Els serveis socials i la seva avaluació. Barcelona: Edicions Universitat de Barcelona.
- Barbero J.M. (director); Feu, M. (2009) El Treball Social a Catalunya 1932-1978. Barcelona: Hacer.
- Barbero J.M. (2002) El Trabajo Social en España. Saragossa: Mira.
- Karsz,S (2007) Problematizar el trabajo social: definición, figuras, clínica. Barcelona: Gedisa.
- Fernández García, T.(coord.) (2008) Trabajo Social con casos. Madrid: Alianza Editorial.
- Richmond, Mary E. (2005) Diagnóstico Social. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Diplomados en Trabajo Social y Asistentes Sociales: Siglo XXI.
- Vilà, T. (2005) Els Serveis Socials, una visió històrica. Girona: Diputació de Girona.
- Ezequiel Ander-Egg (1992) Diccionario del Trabajo Social. Barcelona: El Ateneo.
- Sánchez-Valverde, C. (2009) La Junta Provincial de Protecció a la Infància de Barcelona 1908-1985: aproximació i seguiment històric. Barcelona: Departament d'Acció Social i Ciutadania.Generalitat de Catalunya.
- Pau, S. (gener 2008) Treball social, de l'assistencialisme a la professionalització. Quaderns d'Acció Social i Ciutadania, 1, 63-67.
- Llei 12/2007 de Serveis Socials.
- Decret 151/2008 de 29 de juliol de la Cartera de Serveis Socials 2008-2009.

Fonaments d'Ètica i Deontologia en Treball Social

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pertany a la matèria d'ètica i pretén donar a conèixer els aspectes fonamentals de l'ètica i la seva aplicació en l'àmbit del treball social. L'ètica és una disciplina que vol ajudar l'estudiant a ser un bon professional, sobretot des de la vessant d'actituds i valors ètics. La primera part pretén introduir l'estudiant en els coneixements bàsics de l'ètica i altres disciplines que hi estan relacionades. En la segona part s'abordaran qüestions que plantegen problemes ètics i jurídics en l'àmbit del treball social.

Objectius

Els objectius de l'assignatura de fonaments d'ètica i deontologia en treball social pretenen que l'estudiant:

1. Compregui el sentit i l'abast de la reflexió ètica en l'àmbit de la seva professió.
2. Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió de treball social i les disposicions pròpies del seu codi deontològic.
3. Identifiqui i analitzi qüestions ètiques que es plantegen en la seva professió i aprengui a donar-hi respostes fonamentades.
4. S'iniciï en el coneixement dels criteris ètics i metodologies que s'utilitzen en ètica per a prendre decisions.

CONTINGUTS:

1. Antropologia
 1. L'home un ésser pluridimensional i plurirelacional.
 2. La dimensió ètica de la persona humana.
 3. La dignitat humana.
2. Ètica
 1. Moral i ètica.
 2. Les dues dimensions de la vida moral.
 3. Teories ètiques.
3. Deontologia
 1. Deontologia i codis deontològics.
 2. Els deures professionals i l'excel·lència professional.
 3. Presentació i anàlisi d'alguns codis deontològics.
4. Bioètica
 1. Naturalesa i objectius de la bioètica.
 2. Criteris i metodologies per a prendre decisions.
 3. Comitès de bioètica.
5. Biodret
 1. Concepte de biodret.
 2. Relacions entre ètica i dret.

3. Responsabilitat jurídica dels professionals del treball social.
4. Aspectes a tenir en compte en la política legislativa en l'àmbit de les ciències socials.
6. Drets humans
 1. Concepte i fonaments dels drets humans.
 2. Les tres generacions de drets humans.
 3. La protecció dels drets humans.
7. Dret a la informació i el consentiment informat
 1. Dret a la informació i consentiment informat: fonamentació ètica.
 2. El consentiment informat: un procés.
 3. Excepcions.
 4. Els formularis de consentiment informat.
8. Intimitat i confidencialitat
 1. Intimitat i confidencialitat: concepte i fonamentació ètica
 2. Regulació ètica i jurídica.
 3. Excepcions.
 4. Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.
9. Aspectes ètics de les polítiques socials
 1. Concepte de justícia.
 2. Aspectes ètics de les polítiques socials.

AVALUACIÓ:

Contínua (30%): Lectura de textos, resolució de casos pràctics, seminaris.

Final (70%): Prova escrita sobre els continguts del temari.

BIBLIOGRAFIA:

- Bermejo, F.J. (2002). *Ética del trabajo social*. Bilbao: Desclée de Brouwer.
- Camps, V. (2005). *La voluntad de vivir*. Barcelona: Ariel.
- Couceiro, A. (Ed.) (1999). *Bioética para clínicos*. Madrid: Triacastela.
- Cortina, A. (1996). *El quehacer ético*. Madrid: Santillana.
- De Robertis, C. (2003). *Fundamentos del trabajo social: ética y metodología*. València: Nau Libres.
- Gracia, D. (2007). *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D. (2004). *Como los arqueros al blanco*. Madrid: Triacastela.
- Gracia, D.; Júdez, J. (Eds.) (2004). *Ética en la práctica clínica*. Madrid: Triacastela.
- Salcedo, D. *Autonomía y bienestar. La ética del trabajo social*. Granada: Comares.
- Sanchez, A. *Ética de la intervención social*. Barcelona: Paidós.
- Simón, P. (2000). *El consentimiento informado*. Madrid: Triacastela.
- Torralla, F. (1998). *Antropología del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina IBB.
- Urien, Begoña; Ballestro, Alberto; Úriz, María Jesús (2007). *Dilemas éticos en la intervención social*. Saragossa: Mira.

Introducció a la Política Social

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén fer una introducció a la política social a través d'un doble recorregut: en primer lloc, ens situarem en una escenari més descriptiu i conceptual que ens permetrà entendre què és la política social i quins són els seus efectes sobre la inclusió i la igualtat, per una banda, i l'exclusió i les desigualtats per l'altra. En segon lloc, ens endinsarem en un escenari més històric, dinàmic que explica la política social com a element vertebrador dels Estats de Benestar. A partir d'aquí ens confrontarem a les grans qüestions o tensions que defineixen la política social avui, bàsiques per entendre quins són els reptes que té el treball social en relació a la provisió de benestar en les nostres societats.

CONTINGUTS:

BLOC I: POLÍTICA SOCIAL I ESTRUCTURA SOCIAL

1. Què és la política social?
Introducció crítica a la política social a partir de la seva relació amb l'estructura social.
Abordatge crític de la política social entesa exclusivament com a compensadora o mitigadora de l'impacte de les desigualtats generades pel capitalisme. A través d'evidenciar les relacions entre la política social i l'estructura social veurem com la política social també reproduceix, amplia o construeix desigualtat.
2. Mecanismes de provisió i tipus de cobertura.
L'objectiu és conèixer els diferents mecanismes o agents de provisió, així com el tipus de pagament, beneficiaris i criteris d'assignació en una economia mixta del benestar.
S'analitzaran els avantatges i els inconvenients de cadascun dels agents de provisió en el camp de la política social.
3. Progressivitat, regressivitat i neutralitat dels diferents mecanismes de provisió de benestar: la paradoxa redistributiva'.
Es tracta de valorar quins són els avantatges i els inconvenients dels diferents tipus de provisió del benestar per mesurar, entre altres, el seu impacte redistributiu i, per tant, els efectes sobre la desigualtat. Ens aturarem a estudiar la paradoxa redistributiva' com a cas exemplificador de la complexitat en la relació entre la política social i l'estructura social.

BLOC II: POLÍTICA SOCIAL I ESTATS DE BENESTAR

1. Origen, evolució i tradicions dels diferents Estats de Benestar.
Aproximació a la política social dins la construcció dels Estats de Benestar.
2. El model llatinomediterrani d'Estat de Benestar.
Ubicació de l'Estat de benestar espanyol dins del model llatinomediterrani'. A través d'una anàlisi crítica i de gènere s'exploraran les implicacions i contradiccions (ideològiques, simbòliques i materials) de la lògica contributiva i familista del nostre Estat de Benestar.
3. Aproximació als àmbits i prestacions de la política social a Espanya i Catalunya.
Descripció panoràmica dels àmbits o sectors de la política social espanyola i catalana, de

les principals prestacions i reflexió crítica sobre l'espai que ocupen els serveis socials en l'actual escenari sociopolític.

BLOC III: ELS DILEMES DE LA POLÍTICA SOCIAL. REPTES PER AL TREBALL SOCIAL

Reflexió sobre la responsabilitat i potencialitat de la política social en la construcció d'una societat cohesionada i equitativa, així com en l'aprofundiment dels drets i deures socials. Debatrem també el paper del treball social en la definició i implementació de les polítiques socials, així com sobre la mirada del/a treballador/a social respecte a la seva professió, i sobre la persona atesa. Acabarem amb una reflexió sobre les potencialitats de la perspectiva de la trajectòria biogràfica en la política social.

1. Entre la promoció del subjecte-ciudadà i l'assistencialisme.
Reflexió sobre la capacitat exclusora i integradora de la política social
2. Entre la comprensió de la diferència i l'etiquetatge.
Reflexió sobre la política social com a constructora d'identitats.
3. Entre la incentivació i la penalització dels comportaments.
Reflexió sobre la política social com a generadora d'incentius i desincentius dels comportaments socials i personals.
4. Entre l'autonomia i la dependència.
Reflexió sobre dos conceptes que apunten diferents visions del subjecte i que són claus per les seves implicacions en la política social.

Aquest programa marca les pautes teòriques i metodològiques bàsiques d'organització de l'assignatura. Tanmateix, en funció de l'evolució del curs i de la implicació de l'alumnat, es pretén treballar des de la flexibilitat. L'objectiu principal és que l'alumnat se senti motivat en el treball, individualment i com a col·lectiu, i sigui capaç de reflexionar críticament sobre la política social per anar construint la seva trajectòria formativa com a treballador/a social. Els materials suggerits per a la realització del treball col·lectiu estan subjectes de ser modificats en funció d'altres propostes de la tutora i/o del propi alumnat.

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació de l'assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'una prova final.

Els resultats del procés ensenyament-aprenentatge es valoraran mitjançant les següents proves d'avaluació: a) prova escrita b) exercicis pràctics c) treball en grup.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treball grupal) tindrà una ponderació del 55% de la qualificació final de l'assignatura, mentre que l'avaluació final, mitjançant una prova escrita tindrà una ponderació del 45% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Adelantado, J., Moreno R.;; Recio, C. (2007) Informe sobre la política autonómica de servicios sociales en España y Catalunya a: Revista de Educación Social n. 6.
- Adelantado, J. (coord) (2000) Cambios en el Estado de Bienestar. Política social y desigualdades en España. Barcelona: Icaria.
- Aguilar, M., "Servicios sociales: las tributaciones de un sector emergente", a: Moreno, L. (2009) Reformas de las políticas de bienestar en España. Madrid: Siglo XXI.

Esping-Andersen, G. (1989) *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, London: Polity Press.

Iannitelli, S.; Alemany, R. (2004) *Reconstruyendo barreras sociales*, a: Universia Biblioteca. Net

Iannitelli, S.; Mestres, M. (2006) "Independencia vs. Autonomía" *Revista Portularia* n. 4, p.103-108.

IGOP (2008) "Polítiques públiques locals. Necessitats i plantejaments emergents" a: *Elements de debat territorial*, Diputació de Barcelona.

Korpi, W.; Palme, J. (1998) *The Paradox of Redistribution and Strategies of Equality. Welfare State Institutions, Inequality and Poverty in the Western Countries*, a: *American Sociological Review*. Vol 63, n. 5 10/1998, pp. 661-687

Lewis, J. (1992) "Gender and the Development of Welfare Regimes", a: *Journal of European Social Policy*.

Montagut, Teresa (2008) *Política social. Una introducció*. Barcelona: Ariel.

Navarro, V. (2005) *La situación social en España*, vol.I, Madrid: Biblioteca Nueva

Navarro, V. (2007) *La situación social en España*, vol.II, Madrid: Biblioteca Nueva.

Navarro, V. (2005) *La situación social en España*, vol.III Madrid: Biblioteca Nueva.

Sancho, J. (2009) *Identitat i diferència en la política social*. (inèdit)

Sarasa, S.; Moreno, L. (coord). (1995) *El Estado del Bienestar en la Europa del Sur*, Madrid: CSIC

Subirats, J. (2008) *Anàlisi i gestió de polítiques públiques*. Barcelona: Ariel.

Tejero i Torradella, L. (2005) *Vides al descobert. Els mons viscuts del fenomen sense sostre*. Barcelona: Mediterrània.

Psicologia Social

Crèdits: 6.00

Segon semestre

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura s'inscriu dins de la matèria de Psicologia.
Són objectius de l'assignatura:

- Donar eines per tal d'entendre els fonaments del comportament humà com a ésser social.
- Introduir els conceptes que permetin entendre la realitat quotidiana com un esdeveniment complex constituït per fenòmens psicosocials apreciats la diversitat i multiculturalitat.
- Tenir una comprensió global de les relacions entre la psicologia social i altres disciplines socials.
- Conèixer les diferents teories del camp de la psicologia social dels grups i la seva constitució.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la psicologia social
 1. Introducció a la psicologia social: El seu objecte d'estudi i el seu àmbit d'aplicació
 2. Les diferents orientacions teòriques
 3. Importància de la conceptualització del subjecte com ésser social
2. L'home com a ésser social
 1. Psicologia social envers psicologia individual
 2. L'ordre biològic i l'ordre simbòlic
 3. La psicoanàlisi i la construcció del subjecte social
 4. La realitat psíquica: percepció i representació
 5. La realitat psíquica i la realitat social
 6. Agents socialitzadors
3. Identitats col·lectives
 1. Concepte d'identitat
 2. Identitat col·lectiva
4. L'individu i el grup
 1. La psicologia social i el treball amb grups
 2. Els diferents tipus de grups: terapèutic, d'autoajuda, operatius, etc.
 3. La intervenció amb grups en T.S.
5. Organitzacions
 1. Introducció a la psicologia de les organitzacions

AVALUACIÓ:

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura consistirà en l'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes i d'una prova final.

Els resultats del procés ensenyament-aprenentatge es valoraran mitjançant les següents proves d'avaluació: a) prova escrita, b) exercicis pràctics, c) treballs individuals o en grup.

L'avaluació continuada de les activitats presencials, dirigides i autònomes (assistència, participació activa, exercicis pràctics, treballs individuals o grupals) tindrà una ponderació del 50% de la qualificació final de la assignatura. L'avaluació final, mitjançant una prova escrita, tindrà una ponderació del 50% de la qualificació final de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- DD.AA. (1996) El grupo como experiencia de formación. Barcelona: EUB.
- Todorov, T. (2008) El miedo a los bárbaros. Barcelona: Galaxia Gutenberg, Círculo de Lectores.
- Torregrosa, J; Crespo, E. (comp) (1984) Estudios básicos de Psicología Social. Hora Barcelona.
- Ibáñez, T. (1994) Psicología social Construccionalista. Universidad de Guadalajara
- Deusth, M.; Krauss, R. (1980) Teorías en psicología social. Buenos Aires: Paidós.
- Freud, S. (1921) Psicología de las masas y análisis del yo. Buenos Aires: Amorrortu Editores.
- Pichon-Rivière, E. (1985) El proceso grupal. Del psicoanálisis a la psicología social (1). Buenos Aires: Ediciones Nueva Visión.

Al començament del curs l'alumne disposarà d'un dossier de l'assignatura i es donaran las referències bibliogràfiques completes.